

konst at byde Slag paa et Spørgsmaal, hvor man, saaledes som jeg idetmindste antager, anseer det for nødvendigt, at Loven udkommer; thi, naar vi tænke os her at staae ligeoverfor Folk, som have en anden Mening, saa er det dog ganske indlysende, at de i saa Fald ikke ville byde en høj Pris for at opnaae det, som de kunne faae for Intet. Det var f. Ex. ingen Konst at staae fast i det Fællesudvalg, vi nylig have haft med Hensyn til Justitsembedsmændenes Gagering; thi der var det Landstinget eller ialfald dets Fleertal aldeles ligegyldigt, enten Loven udkom eller ikke. Det blev ogsaa med Rette bemærket i det andet Thing, at Landstinget, idet det ikke engang fordrede Fællesudvalg, tydelig lagde for Dagen, at det ikke satte Pris paa, at Loven kom ud. Der var vor Stilling stærk, thi vi kunde sige: ville I have Loven, saa maae I tage mod vore Betingelser, hvis ikke, ere vi lige glade, saa bliver der ingen Lov; men vor Stilling er svag, naar det ikke blot er skrevet i vore Hjæter, men det vides af Andre, at vi ville have Loven, enten der gjøres Forandringer deri eller ikke; og det siger jeg, at, dersom man er belavet derpaa, saa skal man gjøre det saa hurtigt som muligt og med saa liden Ophævelse som muligt; thi, hvis Resultatet skulde blive, at vi ved at foretage Forandringer i Loven kom i et Fællesudvalg, og der maatte tage de Forandringer, som vi saaledes anden Gang have foreslaaet, tilbage, saa var Udbyggelsen — jeg erkjender, at der her er en Udbyggelse tilstede — uendelig meget større. Jeg siger derfor, at netop fordi jeg er gammel i denne Kamp, der har kostet mig Meget, og fordi det er min fulde og dybe Overbeviisning, at Landstinget har skjellig Grund til Misfornøielse, medens det paa den anden Side er min fulde og dybe Overbeviisning, at det vilde være urigtigt nu i denne Sag at lade det komme til videre Forhandling, netop derfor har jeg paalagt mig selv den svære Resignation at nøies med de, jeg vil dog sige ikke ganske værdiløse Forandringer, som ere foretagne, og derfor mener jeg, at vi bør finde os i, at vi ikke i dette Dieblif og i denne Situation kunne sætte yderligere Forandringer igjennem i denne Sag. Det, hvorpaa den ærede sidste Tale først og

fremmest lagde Vægt, var, at der kun skulde blive taget en Beslutning for een Gang. Jeg skal derfor ikke nægte, at det var mig noget paaafaldende, at han ved Siden deraf udtalte en Takke som paa ingen Maade er ny for mig, nemlig at der kunde være god Grund til at tage en Bestemmelse for et længere Tidsrum. (Fischer: Ikke nu!) Ikke nu, men allsaa dog tage en Bestemmelse for et længere Tidsrum, og det er efter min Overbeviisning fuldkommen rigtigt. Naar han nævnte Aaret 1877, saa vil jeg kun sige, at det netop er det Tidspunkt, der af mig og flere Andre er blevet nævnt under de Forhandlinger, vi udenfor denne Sal have haft om dette Spørgsmaal. Jeg for mit Vedkommende vilde ikke være sandtru, dersom jeg sagde, at det for mig stod som en Betingelse, der ikke kunde fraviges, at Loven kun skulde gjælde for een Skatteudskrivning, thi jeg har udtalt for de fleste af mine herværende Colleger, at jeg kunde gaae ind paa, at det blev for to Skatteudskrivninger. Nu er det ganske vist, at jeg har sluttet mig sammen med de øvrige Medlemmer i Udvalget om at gjøre den til en Skattelov for en enkelt Udskrivning, og jeg troer det havde været ønskeligt og rigtigt, om Folkethinget var gaaet ind derpaa, saaledes at der saa inden denne Stats Udløb i betimelig Tid under gunstigere Vilkaar kunde være reist nye Forhandlinger om hele dette Spørgsmaal; men jeg vilde ikke være ærlig, naar jeg sagde, at dette fra først af har staaet for mig som en *conditio sine qua non*, siden jeg tydelig og bestemt har udtalt mig for, at det skulde være forsøgsvis, men at det for mig ikke var afgjørende, om dette Forsøg skulde gjøres i een eller i to Gange. Naar nu de to ærede Medlemmer, der nu have talt, have udviklet, hvorledes der var mange og betydelige Forandringer, hvortil denne Lov kunde trænge, og at vi ikke havde haft tilstrækkelig Tid til at undergive den en saa grundig og alsidig Overveelse, som Sagens Bigtighed fortjener, da er det ganske vist, at den Tid, der har været tildeelt Landstinget til denne Sags Behandling, har været kort, især i Sammenligning med den Tid, det andet Thing tog sig til at gjøre Arbeidet for sit Vedkommende; men det